

ἦσαν δυνατοὶ καὶ πλούσιοι, ἐστόλισαν τὴν πρωτεύουσάν των μὲ οἰκοδομήματα μεγαλοπρεπῆ καὶ διεκρίθησαν ὡς πολεμισταί. Ἐπέρασαν τὸν ἰσθμὸν τοῦ Σουέζ καὶ ἔκαμαν πολλοὺς πολέμους εἰς τὴν Ἀσίαν. Τὸ κράτος τῶν Θηβῶν, τὸ ὁποῖον ὠνόμασαν μέσον κράτος, κατεστράφη ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν ἑνὸς νομαδικοῦ λαοῦ, τῶν Ὑκσῶς, οἱ ὁποῖοι ἦλθαν ἀπὸ τὴν Ἀσίαν καὶ ἐκυρίαρχησαν εἰς τὴν Αἴγυπτον σχεδὸν δύο αἰῶνας.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

Περὶ τὸ 1580 οἱ ἡγεμόνες τῶν Θηβῶν κατώρθωσαν νὰ ἐκδιώξουν τοὺς Ὑκσῶς καὶ ἵδρυσαν πάλιν τὸ κράτος των, τὸ ὁποῖον ἔφθασε τότε εἰς μεγάλην λαμπρότητα. Αὐτὸ εἶναι τὸ νέον κράτος τῶν Θηβῶν. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἡ Αἴγυπτος εἶχεν ἐνδόξους βασιλεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν μεγάλας κατακτήσεις. Ἀπ' αὐτοὺς ὁ Τουτμέσ ὁ Γ' ἐξέτεινε τὰ ὅρια τοῦ κράτους μέχρι τοῦ Εὐφράτου. Ὀνομαστότατος ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τοῦ νέου κράτους εἶναι ὁ Ραμσήσ ὁ Β' (1292—1225), τὸν ὁποῖον οἱ Ἕλληνες ὠνόμασαν Σέσωστριν καὶ διηγήθησαν ὅτι ἦτο τολμηρὸς κατακτητὴς καὶ ὅτι ἐπροχώρησεν ἕως τὰς Ἰνδίας.

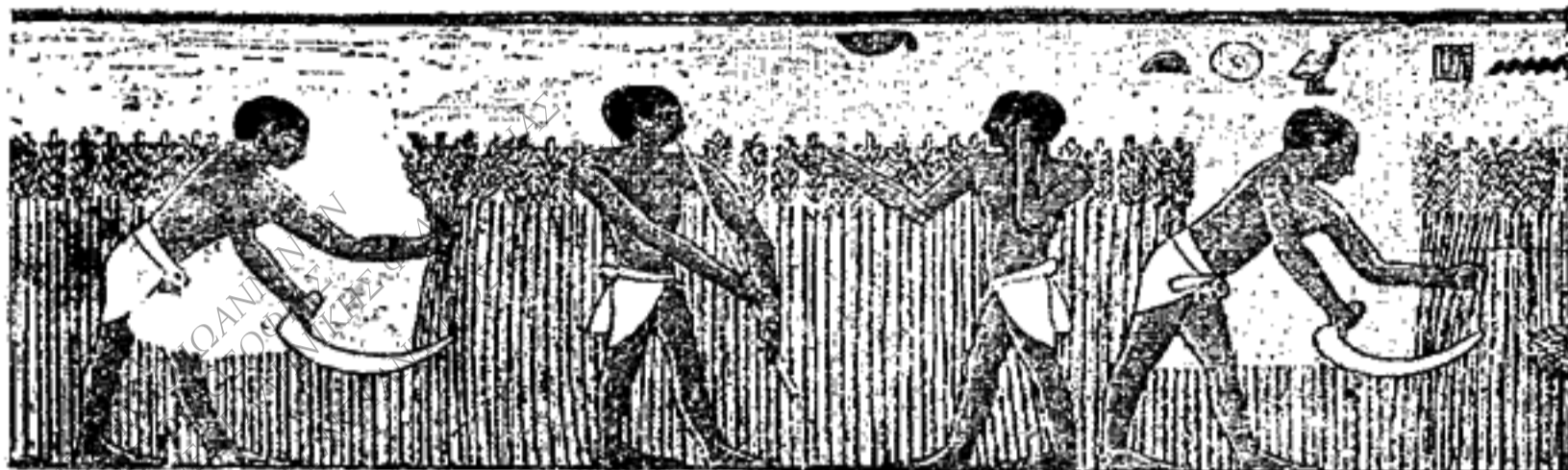
ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΑΪΔΟΣ

Περὶ τὸ 1200 π.Χ. οἱ βασιλεῖς τῶν Θηβῶν ἔχασαν τὴν ἐπιβολὴν των, διότι ἡ ἱερατικὴ τάξις ἀπέκτησε μεγάλην δύναμιν καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀμόν ἔγινε σχεδὸν ἀνεξάρτητος. Ἐμφύλιοι πόλεμοι ἀναστατώνουν τὴν χώραν καὶ τὸ 670 π.Χ. ἡ Αἴγυπτος ὑποτάσσεται εἰς τοὺς Ἀσσυρίους. Ὀλίγον ἄργότερα ὁ Ψαμμίτιχος ἵδρυσεν τὸ κράτος τῆς Σαΐδος εἰς τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου, τὸ ὁποῖον ἐδόξασαν ὁ Νεκὼ καὶ ὁ Ἀμασις. Οἱ Φαραῶ δὲν ἔχουν πλέον τὴν παλαιὰν δύναμιν καὶ ἡ Αἴγυπτος ὑποτάσσεται εἰς τοὺς Πέρσας τὸ 525 π.Χ. καὶ μένει ἐπαρχία περσικὴ μέχρι τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Οἱ Αἰγύπτιοι ἔκαμαν πολλὰς ἐπαναστάσεις κατὰ τῶν Περσῶν χωρὶς νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἀνεξαρτησίαν των.

Ἡ Αἰγυπτιακὴ Κοινωνία

Ἡ αἰγυπτιακὴ κοινωνία ἔχει δύο τάξεις, τοὺς γαιοκτῆμονας εὐγενεῖς καὶ τοὺς δουλοπαροίκους γεωργούς. Οἱ εὐγενεῖς εἶναι κύριοι ὅλης τῆς χώρας, οἱ γεωργοὶ

ἐργάζονται ὡς δοῦλοι εἰς τὰ κτήματα τῶν εὐγενῶν. Ὁ βασιλεὺς εἶναι ὁ μεγαλύτερος γαιοκτήμων, ἀπόλυτος μονάρχης καὶ θεωρεῖται ὡς ἀντιπρόσωπος καὶ ἐνσάρκωσις τοῦ θεοῦ. Ὁ κληρὸς ἀπο-

Σκηναὶ γεωργίας

Ἐπάνω καλλιέργεια καὶ θερισμός, κάτω ἀλώνισμα ἀπὸ αἰγυπτιακὰς τοιχογραφίας.

τελεῖ ἰδιαιτέραν τάξιν καὶ ἔχει μεγάλην ἰσχύν, ὅπως ἐπίσης ἰδιαιτέραν τάξιν ἀπετέλουν καὶ οἱ ὑπάλληλοι, οἱ λεγόμενοι γραφεῖς. Ἡ κυριώτερα ἐνασχόλησις τοῦ λαοῦ εἶναι ἡ γεωργία. Ἐχουν ὅμως καὶ καλοὺς τεχνίτας. Ἐπιδίδονται εἰς τὴν μεταλλουργίαν καὶ ἐπεξεργάζονται τὸν γρανίτην, τὸ μάρμαρον, τὸ ἀλάβαστρον.

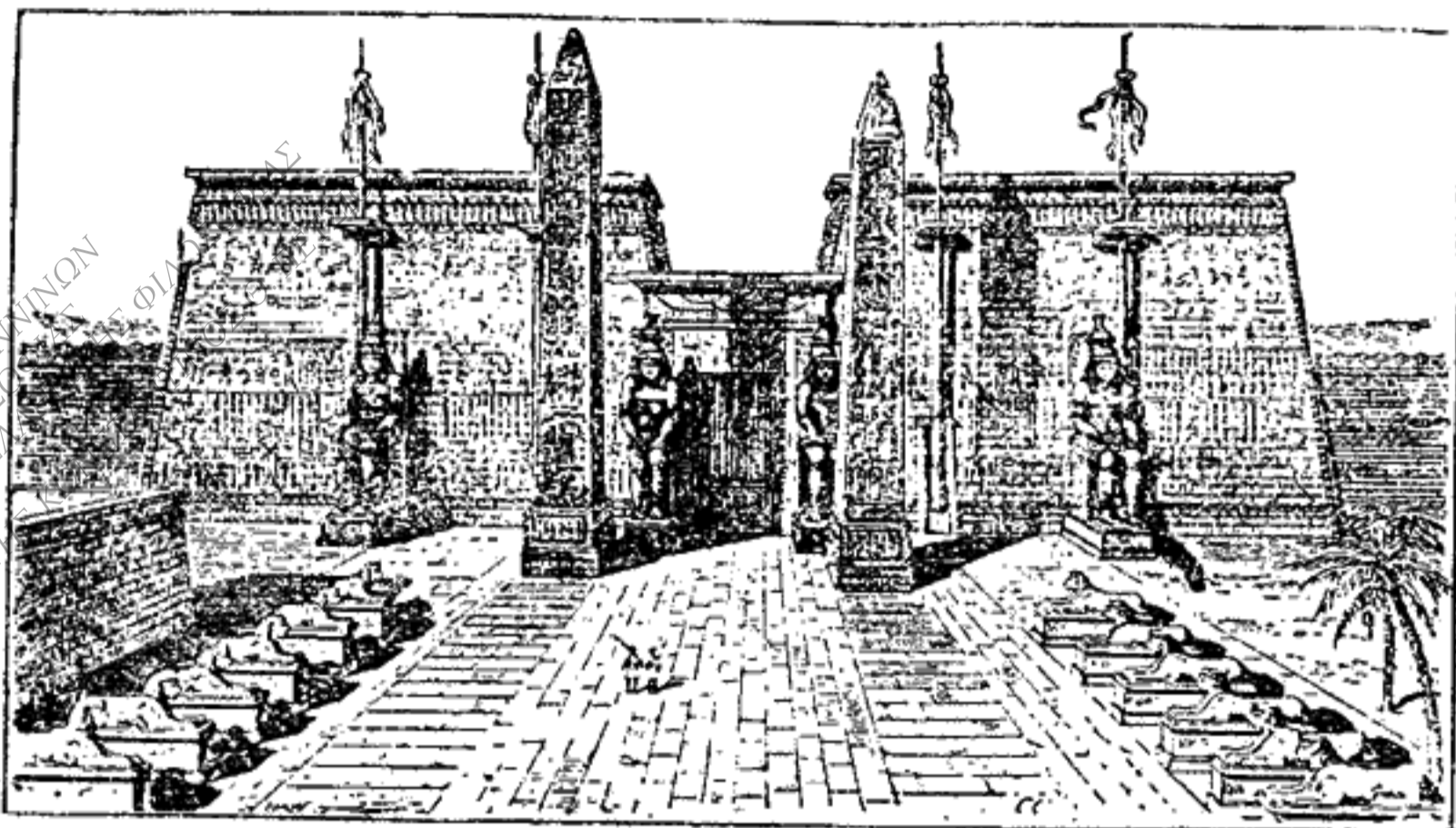
Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Οἱ Αἰγύπτιοι εἶναι λαὸς θρησκευτικώτατος. Λατρεύουν πολλοὺς θεοὺς καὶ ἔχουν πολλὰς δεισιδαιμονίας. Τὸν παλαιότερον καιρὸν ὁ λαὸς ἐλάτρευε ζῶα, τὸν κροκόδειλον, τὴν γάταν, τὸν κριόν, διάφορα ὑδρόβια πτηνὰ καὶ προπάντων τὸν ταῦρον, ὁ ὁποῖος ἦτο τὸ ἱερώτερον ζῷον τῶν Αἰγυπτίων.

Ἀργότερα οἱ Αἰγύπτιοι ἐλάτρευσαν τὰ οὐράνια σώματα, τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην κτλ. Ὁ κυριώτερος θεὸς τοῦ ἀρχαίου κράτους ἦτο ὁ ἥλιος, ὁ θεὸς Ρά, ἐνῶ εἰς τὸ μέσον κράτος ἐλάτρευσαν

τὸν θεὸν τῶν Θηβῶν Ἄμὸν. Οἱ δύο θεοὶ ἠνώθησαν εἰς τὸν κατ' ἔξοχὴν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων Ἄμὸν-Ρά.

Ἐπίσης ὁ λαὸς εἶχε μεγάλην εὐλάβειαν εἰς τοὺς νεκρούς.

Ἡ πρόσοψις τοῦ ναοῦ τοῦ Λουκσόρ (ἀναπαράστασις)

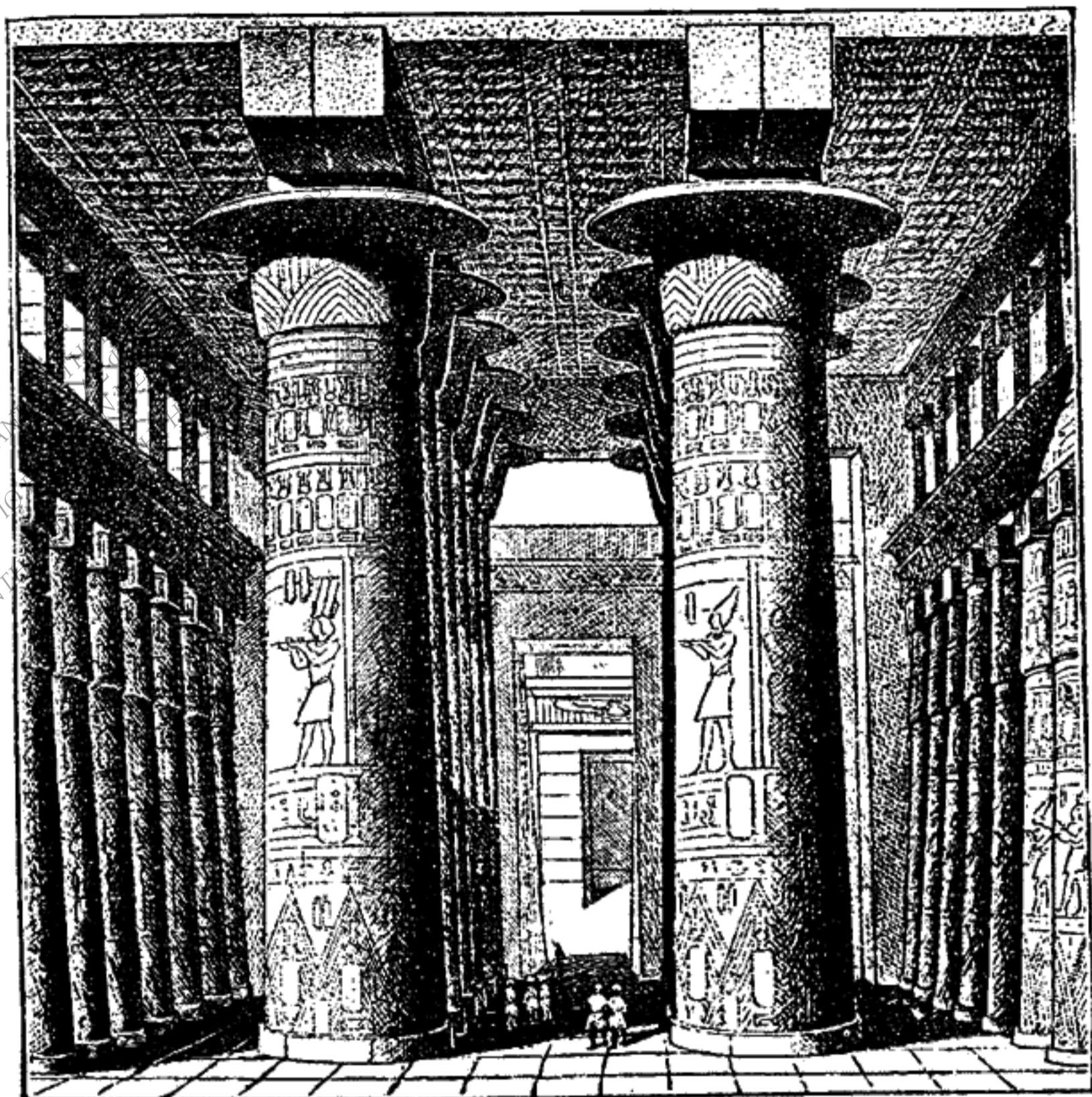
Ἐμπρὸς ἓνα πλακόστρωτον προαύλιον, ἀπὸ τὰ δύο μέρη σειραὶ ἀπὸ σφίγγας. Ἐμπρὸς εἰς τὴν πύλην ὑψώνονται δύο ὀβελίσκοι ὑψηλοὶ, μονοκόμματοι λίθοι ἀπὸ γρανίτην, καὶ ὀπίσω ἀπὸ τοὺς ὀβελίσκους εἶναι δύο κολοσσιαῖα ἀγάλματα (κολοσσοὶ) τῶν βασιλέων, οἱ ὅποιοι ἔκτισαν τὸν ναόν. Ἀπὸ τὰ δύο μέρη τῆς πύλης ὑψώνονται δύο τεράστιοι πύργοι, οἱ ὅποιοι ὅπως καὶ οἱ ὀβελίσκοι σκεπάζονται ἀπὸ ἀνάγλυφα ἱερογλυφικά.

Ἐπίστευεν ὅτι ἡ ψυχὴ, τὸ ὁμοίωμα τοῦ ἀνθρώπου, ἐξακολουθεῖ νὰ ζῆ μετὰ τὸν θάνατον καὶ μεταβαίνει εἰς τὸ σῶμα ζῶων ἢ ἄλλων ἀνθρώπων καὶ μετὰ πολλὰς περιπλανήσεις ἐπανέρχεται εἰς τὸ παλαιὸν σῶμα. Οἱ Αἰγύπτιοι δηλαδὴ ἐπίστευαν εἰς τὴν μετεμψύχωσιν. Διὰ τοῦτο ταριχεύουν τὰ σώματα καὶ τὰ φυλάττουν μέσα εἰς στερεοὺς τάφους, διὰ νὰ τὰ εὔρη ἡ ψυχὴ, ὅταν ἐπιστρέψη. Αὐταὶ εἶναι αἱ λεγόμεναι μούμιαι.

Ὁ Ἡρόδοτος μᾶς διηγεῖται πῶς ἐταρίχευαν τοὺς νεκρούς :

»Πρῶτα μὲ ἓνα σίδηρο κυρτὸ ἀφαιροῦν τὸν ἐγκέφαλον ἀπὸ τοὺς ρώθωνας καὶ ὅσον μένει τὸν διαλύουν μὲ διαφόρους διαλυτικὰς οὐσίας. Ἐπειτα μὲ ἀκονισμένον αἰθιοπικὸν λίθον σχίζουν τὰ πλευρά, ἀφαιροῦν ὅλα τὰ ἐντόσθια ἀπὸ τὴν κοιλίαν, τὴν πλύνουν μὲ οἶνον ἀπὸ φοίνικα, τὴν ραντίζουν μὲ τριμμένα ἀρωματικὰ καὶ τέλος

τὴν ράπτουν πάλιν, ἀφοῦ τὴν γεμίσουν μὲ σμύρναν καθαρὰν, μὲ κάσιαν καὶ μὲ ἄλλα ἀρωματικὰ ἐκτὸς λιβανωτοῦ. Ἐπειτα θέτουν τὸ σῶμα ἐντὸς νίτρου καὶ τὸ ἀφίνουν ἐκεῖ ἑβδομήντα ἡμέρες τὸ περισσό-

Ἐπίθρονον αἰθουσα τοῦ Καρνάκ (ἀναπαράστασις)

Μεγάλη αἰθουσα τοῦ ἀνακτόρου, ὕψους 24 μ., πλάτους 103 μ. καὶ βάρους 52 μ. Οἱ κίονες ἀποτελοῦν 16 σειρὰς καὶ εἶναι τὸ ὄλον 134. Τὰ κιονόκρανα παριστάνουν ἀνθη παπύρου.

τερον. Κατόπιν πλύνουν τὸ σῶμα καὶ τὸ τυλίγουν ὁλόκληρον μὲ λωρίδας ἀπὸ λεπτότατον λινὸν βρεγμένας μὲ γόμα, τὴν ὁποῖαν χρησιμοποιοῦν πολὺ οἱ Αἰγύπτιοι ἀντὶ κόλλας. Τότε οἱ συγγενεῖς λαμβάνουν τὸ σῶμα ἀπὸ τὸν ταριχευτὴν, τὸ κλείουν εἰς ξυλίνην θήκην καὶ τὸ τοποθετοῦν ὄρθιον ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰς τὸ ἐπιτάφιον δωμάτιον.

Μαζὶ μὲ τοὺς νεκροὺς θάπτουν ὅ,τι ἀγαπητὸν εἶχαν εἰς τὴν ζωὴν. Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς αἰγυπτιακοὺς τάφους εὐρίσκομεν

Χ. Θεοδωρίδου—Α. Λαζάρου, Ἱστορία Α' Γυμνασίου Ἐκδοσ. Γ'. 5

όλόκληρα θησαυροφυλάκια, τὰ ὅποια μᾶς ἐκπλήττουν μέ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν λαμπρότητά των, ὅπως εὐρέθησαν τελευταίως εἰς τὸν τάφον τοῦ βασιλέως **Τουταγμαῶν** (1350).

ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

Σώζονται πολλὰ αἰγυπτιακὰ μνημεῖα, τὰ ὅποια κινουῦν τὸν θαυμασμόν μας. Τὰ μνημεῖα αὐτὰ εἶναι κυρίως τάφοι, ναοὶ καὶ ἀνάκτορα, τὰ ὅποια ἔχουν κοινὸν χαρακτηριστικὸν τὰς τεραστίας διαστάσεις. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀρχαίου κράτους κατεσκευάσθησαν πλησίον τῆς Μέμφιδος οἱ κολοσσιαῖοι λίθινοι τάφοι τῶν βασιλέων, αἱ **Πυραμίδες**, αἱ ὅποια ὑψοῦνται σήμερον ὡς ὄρη εἰς τὸ μέσον τῆς ἀμμώδους πεδιάδος βορειοδυτικῶς τοῦ Καΐρου. Ἐπίσης ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα μνημεῖα εἶναι ἡ περίφημος **Μεγάλη Σφίγξ**, ἡ ὅποια εὐρίσκεται εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὰς πυραμίδας. Ἀνάκτορα κατεσκεύασαν πολὺ βραδύτερον. Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα

Ἀμενεμές Γ'

Ἀπὸ τοὺς ἀξιολογώτερος βασιλεῖς τοῦ μέσου κράτους. Τὸ ἄγαλμα ἀνήκει εἰς τὰ κομψότερα τῆς αἰγυπτιακῆς γλυπτικῆς.

ἦτο περίφημον ἓνα ἀνάκτορον πρὸς νότον τῆς Μέμφιδος, τὸ ὅποιον οἱ Ἕλληνες ὠνόμασαν **Λαβύρινθον**. Εἶχε μῆκος 200 μ., 1500 ὑπόγεια καὶ 3000 ἰσόγεια δωμάτια.

Τὸ δεύτερον κέντρον τοῦ αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ εἶναι αἱ **Θῆβαι**. Τὰ μεγαλοπρεπῆ ἑρείπιά των σώζονται εἰς τὰς σημερινὰς θέσεις **Καρνάκ** καὶ **Λουκσόρ**. Εἶναι κυρίως λεί-

ψανα ναῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἀνάγλυφα καὶ τὰ ἱερογλυφικά διηγούνται τὴν δόξαν τῶν μεγάλων Φαραῶ τῆς πόλεως αὐτῆς. Εἰς τὸ Καρνάκ εὐρίσκονται τὰ λείψανα τοῦ μεγαλυτέρου ναοῦ τοῦ κόσμου. Οἱ ναοὶ καὶ τὰ μνημεῖα εἶναι κατάφορτα ἀπὸ ἐπιγραφάς, ἀνάγλυφα καὶ εἰκόνας. Ὁ ἐπισκεπτόμενος τὰ μνημεῖα τῆς Αἰγύπτου μεταφέρεται εἰς τοὺς παναρχαίους ἐκείνους χρόνους καὶ φαντάζεται ὅτι ζῆ μέσα εἰς τὸν ἀρχαιότατον ἐκείνον πολιτισμόν. Αἱ μακρὰ ἐπιγραφαὶ ἐξιστοροῦν τὰ κατορθώματα τῶν Φαραῶ. Τὰ ἀνάγλυφα καὶ αἱ τοιχογραφίαι παριστάνουν τὴν ζωὴν τοῦ αἰγυπτιακοῦ λαοῦ. Εἰς αὐτὰς βλέπομεν πῶς οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι καλλιεργοῦσαν τὴν γῆν, πῶς ἐθέριζαν, πῶς διωχέτευαν τὰ ὕδατα τοῦ Νείλου.

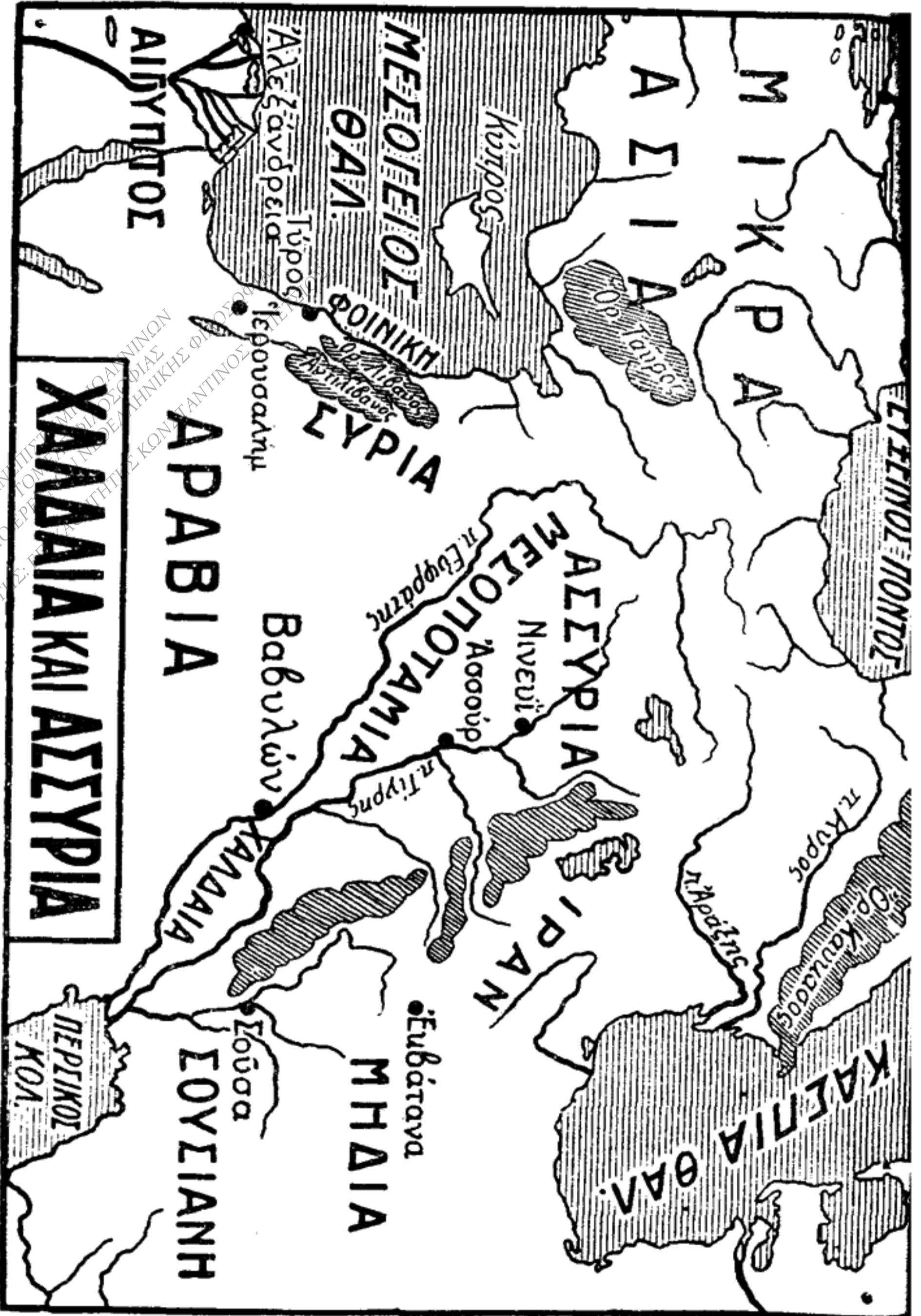
Εἰς τοὺς Αἰγυπτίους ὀφείλει ὁ κόσμος τὴν ἀνακάλυψιν τῆς γραφῆς, τὸ ἡλιακὸν ἡμερολόγιον καὶ τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς ἰατρικῆς.

2. Βαβυλώνιοι — Ἀσσύριοι

Η ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ

Ἄν περάσωμεν τὸν ἰσθμὸν τοῦ Σουέζ, ὁ ὁποῖος ἐνώνει τὴν Ἀφρικὴν μὲ τὴν Ἀσίαν, καὶ προχωρήσωμεν ἀνατολικά, συναντῶμεν δύο μεγάλους ποταμούς, τὸν Εὐφράτην καὶ τὸν Τίγρητα. Ἡ πεδιάς, ἡ ὁποία εἶναι μεταξὺ τῶν ποταμῶν αὐτῶν, ὀνομάζεται **Μεσοποταμία** καὶ ἔχει εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ἀνατολῆς τόσην σπουδαιότητα, ὅσην καὶ ἡ κοιλάς τοῦ Νείλου. Τὸ ἔδαφος ἦτο καὶ ἐδῶ εὐφορον, ἀπὸ τὰς πλημμύρας ἰδίως τοῦ Εὐφράτου, καὶ ἡ Μεσοποταμία ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐθεωρήθη ἀπὸ τὰς εὐλογημένας χώρας τῆς γῆς. Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ἔζησαν δύο μεγάλοι λαοὶ τῆς ἀρχαιότητος, οἱ **Βαβυλώνιοι** εἰς τὴν νοτιωτέραν πεδιάδα τοῦ Εὐφράτου, ἡ ὁποία ὀνομάζεται **Βαβυλωνία**, καὶ οἱ **Ἀσσύριοι** εἰς τὸ βορειοανατολικὸν ὄροπέδιον, τὸ σημερινὸν Κουρδιστάν. Καὶ οἱ δύο ἦσαν σημίται καὶ πιθανῶς ἦλθαν ἀπὸ τὴν Ἀραβίαν, ἡ ὁποία ἦτο πολὺ εὐφορωτέρα καὶ πολυανθρωποτέρα ἀπὸ σήμερον.

ΧΑΝΔΑΙΑ ΚΑΙ ΑΣΣΥΡΙΑ

ΠΑΝΗΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΙΟΑΝΝΙΝΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΩΣΟΦΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΒΑΒΥΛΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΑΣΣΥΡΙΩΝ

Τὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν αὐτῶν, ὅπως καὶ τῶν Αἰγυπτίων, ἐγνώριζαν ἄλλοτε ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Ἀλλὰ κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα αἱ ἀνασκαφαὶ ἔφεραν εἰς φῶς σπουδαιότατα εὐρήματα, τὰ ὅποια ἐπέτρεψαν νὰ μάθωμεν πολὺ ἀκριβέστερον τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν των.

Τύπος Ἀσσυρίων

Ἕνας Ἀσσύριος βασιλεὺς καὶ ὁ πρωθυπουργὸς του. Οἱ Ἀσσύριοι ἦσαν ὑψηλοὶ, δυνατοὶ, μὲ κοντὸν λαιμὸν καὶ πλατειὰ μέση, μύτη μακρουλή, μεγάλα μαῦρα μάτια, χεῖλη χονδρά, μαλλιά καὶ γένεια σγουρά, ὅπως δηλαδὴ εἶναι οἱ σημερινοὶ κατοικοὶ τῆς Ἀσσυρίας, οἱ Κοῦρδοι, οἱ ὅποιοι διετήρησαν ἐπίσης καὶ τὴν ἐνδυμασίαν των.

εἶναι πολυπλοκωτέρα καὶ ἐδυσκόλευσε περισσότερο τοὺς ἀρχαιολόγους.

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

Οἱ Βαβυλώνιοι ἢ Χαλδαῖοι ἴδρυσαν εἰς πολὺ παλαιούς χρόνους σημαντικὴν πόλιν ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, τὴν Βαβυλώνα, καὶ ἔχοντες αὐτὴν ὡς βᾶσιν ἔκαμαν κράτος, τὸ ὅποιον οἱ ἀρχαιολόγοι ὀνομάζουν Ἀρχαῖον Βαβυλωνιακὸν κράτος. Ὁ ἀξιολογώτερος βασιλεὺς αὐτοῦ ἦτο ὁ Χαμμουραμπὶ (1958–1917), ὁ ὅποιος ἔγινεν ὀνομαστὸς διὰ τὴν νομοθεσίαν του, τὴν ὅποιαν ἐχάραξεν εἰς λιθίνην στήλην. Ἡ στήλη

αὐτὴ εὐρέθη καὶ εἶναι ἀπὸ τὰ περιεργότερα μνημεῖα. Ἄλλὰ τὸ κράτος του κατεστράφη μετὰ τὸν θάνατόν του ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐπιδρομὴν τῶν Χιτιτιῶν.

Σφηνοειδῆς γραφή

Τὰ γράμματα αὐτὰ σημαίνουν Ξέρξης. Τὸ ὄνομα αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον, τὸ ὁποῖον κατώρθωσαν νὰ διαβάσουν οἱ ἀσσυριολόγοι.

Ἰδού μερικά ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Χαμμουραπί :

«Ὅταν κανεὶς παρουσιασθῆ ὡς μάρτυς κατηγορίας εἰς δίκην καὶ δὲν κατορθώνη νὰ ἀποδείξῃ ὅσα κατέθεσε, τότε, ἂν ἡ δίκη εἶναι περὶ ζωῆς, πρέπει νὰ θανατωθῆ, ἂν εἶναι διὰ σῖτον ἢ διὰ χρῆμα, πρέπει νὰ ὑποστῆ τὴν ποινὴν ποὺ ὀρίζεται διὰ τὴν δίκην.

Ὅταν κανεὶς κλέψῃ βοῦν ἢ πρόβατον ἢ ὄνον ἢ χοῖρον ἢ πλοῖον, ἂν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς τὸν Θεόν, ἢ εἰς τὸ παλάτι, πρέπει νὰ πληρώσῃ τὸ ἑριακονταπλάσιον. Ἄν ἀνήκῃ εἰς ἀπελεύθερον, πρέπει νὰ ἀποδώσῃ τὸ δεκαπλάσιον. Ἄν ὁ κλέπτης δὲν ἔχῃ νὰ πληρώσῃ, πρέπει νὰ θανατωθῆ.

Ἄν κανεὶς ἀμελήσῃ νὰ στερεώσῃ τὸν ὑδατοφράκτην καὶ γίνῃ ρῆγμα καὶ ἡ περιοχὴ ἐκείνη πλημμυρήσῃ, αὐτὸς θὰ καταδικάζεται νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸν σῖτον, ὁ ὁποῖος κατεστράφη ἐξ αἰτίας του. Ἄν δὲν ἠμπορῆ νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ, θὰ πωλῆται μαζί μὲ τὰ ὑπάρχοντά του καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς περιοχῆς ποὺ ἐζημιώθησαν θὰ μοιράζονται τὸ προϊόν τῆς πωλήσεως.

Ὅταν κανεὶς δώσῃ εἰς κηπουρὸν ἀγρὸν διὰ νὰ τὸν κάμῃ κῆπον, ἂν ὁ κηπουρὸς φυτεύῃ τὸν κῆπον καὶ τὸν περιποιῆται ἐπὶ τέσσαρα ἔτη, τὸ πέμπτον ἔτος ὁ κῆπος θὰ μοιράζεται ἐξ ἴσου εἰς δύο μέρη μεταξὺ τοῦ ἰδιοκτῆτου καὶ τοῦ κηπουροῦ. Ὁ κηπουρὸς θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ τὸ μερίδιόν του.

Ἄν τις ἐνοικιάσῃ βοῦν ἢ ὄνον καὶ ὁ λέων εἰς τοὺς ἀγρούς του φονεύσῃ τὸ κτῆνος, τὴν ζημίαν θὰ ὑποστῆ ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ κτήνους.

Ἄν υἱὸς κτυπήσῃ τὸν πατέρα του, θὰ τοῦ κόψουν τὰς χεῖρας».

ΑΣΣΥΡΙΑΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

Ἀπὸ τότε ἀκμάζει τὸ Ἀσσυριακὸν κράτος. Οἱ Ἀσσύριοι ἦσαν συγγενεῖς τῶν Βαβυλωνίων, ἴσως ἀποικοί των, οἱ ὁποῖοι ἐξηπλώθησαν εἰς τὴν ὀρεινὴν Ἀσσυρίαν (Κουρδιστάν), ὅπου ἄλλαξαν τρόπον ζωῆς καὶ χαρακτῆρα καὶ ἀπὸ γεωρ-

γοί έγιναν κτηνοτρόφοι, κυνηγοί και πολεμισταί. Αί δύο σημαντικώτεροι πόλεις των είναι ή 'Ασσοϋρ και ή Νινευί. Οί 'Ασσύριοι ήσαν κατ' αρχάς ύποτελείς εις τούς Βαβυλωνίους. 'Αργότερα όμως επαναστάτησαν και ενίκησαν τούς Βαβυλωνίους και εκυρίευσαν τήν χώραν των. Περί τὸ 1100 π.Χ. ὁ βασιλεὺς Τεγλαφλαζάρ Α' ἱδρυσεν ἐκτεταμένον κράτος, τὸ ὅποιον ἔφθανεν ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς 'Αρμενίας ἕως τὴν Φοινίκην και τὸν Περσικὸν κόλπον. 'Αργότερα, τὸν 7ον π.Χ. αἰῶνα, σειρά ἀπὸ ἑπτὰ βασιλεῖς ἐξέτεινε τὸ κράτος εἰς τὴν Μεσόγειον και εἰς τὴν Κύπρον και ὑπέταξε τὴν Αἴγυπτον. Τοιουτοτρόπως ἰδρύθη ή πρώτη μεγάλη αὐτοκρατορία τοῦ κόσμου.

Τὸ 'Ασσυριακὸν κράτος ἔφθασεν εἰς τὴν μεγαλυτέραν του ἀκμὴν ἐπὶ τοῦ 'Ασσοϋρμπανιμπάλ (667--626), τὸν ὅποιον οἱ Ἕλληνες ὠνόμασαν Σαρδανάπαλον και διηγήθησαν πολλὰ διὰ τὸν μυθώδη πλοῦτον και διὰ τὸν τρυφηλὸν του βίον. Μεγάλος πολεμιστῆς και πολιτικὸς ἦτο συγχρόνως μορφωμένος και φίλος τῶν τεχνῶν. Ἐκόσμησε τὴν πρωτεύουσάν του Νινευί μέναους και ἀνάκτορα και ἱδρυσεν βιβλιοθήκην, εἰς τὴν ὅποιαν συνεκέντρωσε πολλὰ συγγράμματα χαραγμένα ἐπάνω εἰς πλίνθους. 'Απ' αὐτοῦς κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς εὑρέθησαν 22 χιλιάδες.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

'Αλλ' ή μεγάλη δύναμις τῶν 'Ασσυρίων ἀνησύχησε τούς γείτονας. Ὁ βασιλεὺς τῆς Μηδίας Κυαξάρης και ὁ διοικητῆς τῆς Βαβυλῶνος συνεννοήθησαν. Ὁ Κυαξάρης εκυρίευσε και κατέστρεψε τὴν Νινευί (625), οἱ Βαβυλώνιοι ἀνέκτησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν των και ἱδρυσαν νέον κράτος, τὸ λεγόμενον Νέον Βαβυλωνιακὸν κράτος. Ὁ περίφημος βασιλεὺς των Ναμπουκαδνετσαρ Β' ή Ναβουχοδονόσωρ (604--561) ενίκησε τὸν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου Νεκώ, κατέστρεψε τὴν Ἱερουσαλήμ και ὑπέταξε τὴν Συρίαν και τὴν Φοινίκην. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ή Βαβυλὼν ήτο ή μεγαλυτέρα πόλις τοῦ κόσμου, ὀνομαστή διὰ τὸν πλοῦτον και τὰ κτίριά της. Ὁ ἴδιος ὠχύρωσε τὴν πόλιν με ἰσχυρὰ τεῖχη και τὴν ἐκόσμησε με ἀξιόλογα μνημεῖα, ἀπὸ τὰ ὅποια τὸ σπουδαιότερον ήσαν

539

τὰ περίφημα ἀνάκτορά του. Μετὰ τὸν θάνατόν του τὸ Βαβυλωνιακὸν κράτος διελύθη καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Κῦρος ἐκυρίευσαν τὴν Βαβυλῶνα τὸ 539 π.Χ.

Ο ΒΙΟΣ ΤΩΝ ΒΑΒΥΛΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΑΣΣΥΡΙΩΝ

Οἱ Βαβυλώνιοι εἶναι κυρίως γεωργοί. Διαιροῦνται καὶ αὐτοὶ εἰς κοινωνικὰς τάξεις. Κύριοι τῆς γῆς καὶ τῆς ἐξουσίας εἶναι οἱ εὐγενεῖς καὶ ἀνώτατος ἄρχων ὁ βασιλεὺς, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται ὡς ὁ θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς. Ἄλλὰ τὰ κυριώτερα προσόντα του εἶναι τὰ εἰρηνικὰ ἔργα. Κατασκευάζει καὶ διατηρεῖ διώρυγας,

Ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν πόλεμον
ἀσσυριακὸν ἀνάγλυφον

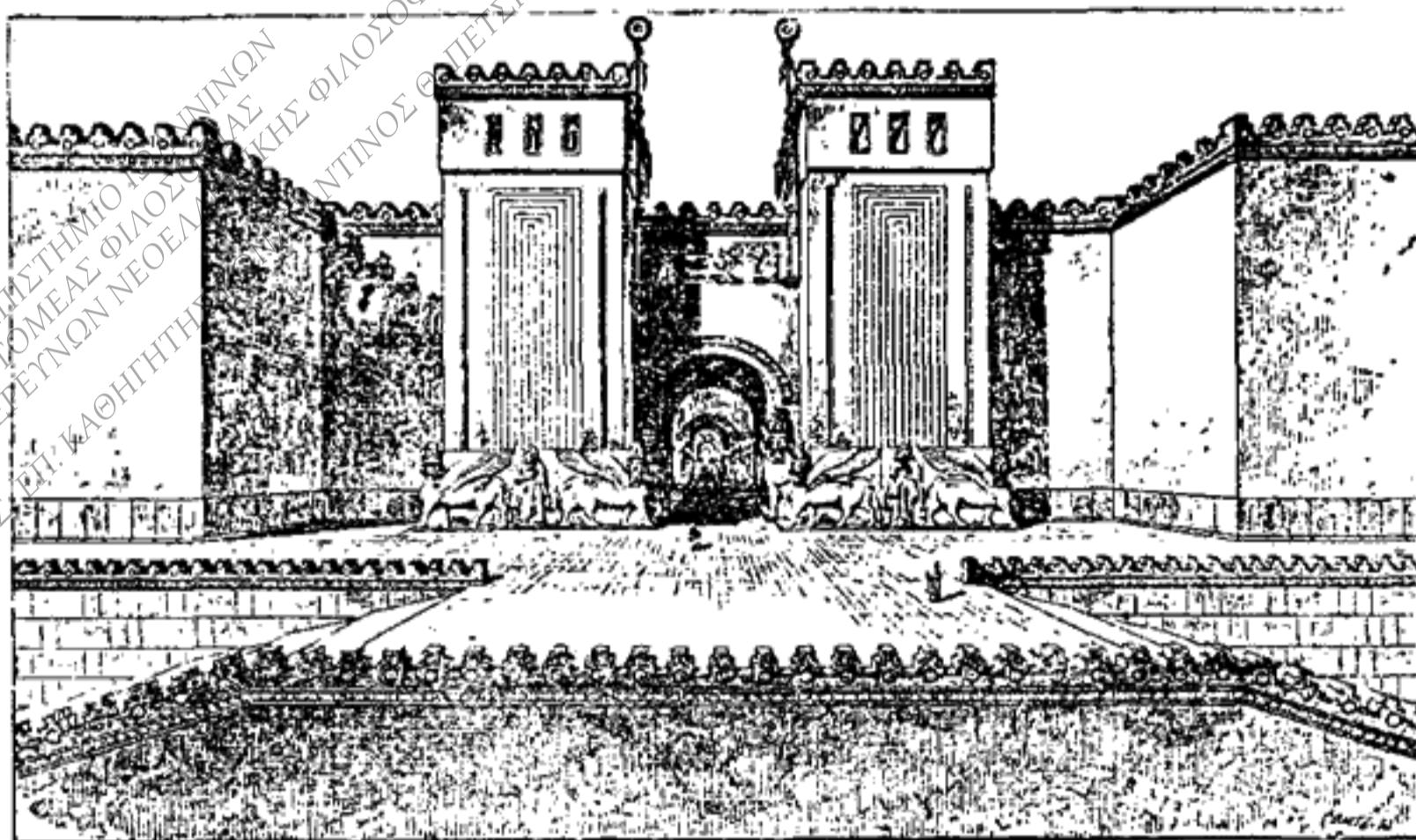
φροντίζει διὰ τὸ ἡμερολόγιον καὶ τὴν δικαίαν κατανομήν τῶν φόρων, ἐπιβλέπει τοὺς ὑπαλλήλους καὶ φροντίζει, ὥστε οἱ ὑπῆκοοι νὰ εὐρίσκουν τὸ δίκαιόν των. Οἱ Βαβυλώνιοι εἶχαν ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα καὶ ἔγιναν περίφημοι διὰ τὴν ἀγάπην των εἰς τὸ χρῆμα. Τὸ ἐμπόριον διεξάγει τὸ κράτος, οἱ εὐγενεῖς καὶ ἡ ἱερατικὴ τάξις. Πολὺ ἔνωρις ἐπενόησαν μετρικὸν σύστημα, νομίσματα καὶ διεκρίθησαν ὡς τραπεζίται.

Ἀντιθέτως οἱ Ἀσσύριοι ἦσαν πολεμισταὶ καὶ ἔγιναν ὀνομαστοὶ διὰ τὴν σκληρότητά των. Πρῶτοι κατεσκεύασαν πολεμικὰ ἄρματα καὶ πολιορκητικὰς μηχανάς. Περνοῦν τοὺς ποταμοὺς ἐπάνω εἰς ἄσκούς, λεηλατοῦν τὰς χώρας, καίουν τὰς πόλεις, φονεύουν τοὺς κατοίκους ἢ τοὺς μεταφέρουν εἰς τὴν χώραν των, διὰ νὰ τοὺς μεταχειρισθοῦν ὡς δούλους. Εἰς τὰ ἀσσυριακὰ ἀνά-

γλυφα βλέπομεν τοὺς βασιλεῖς νὰ τυφλώνουν τοὺς αἰχμαλώτους μετὴν λόγχην. Αἱ ἐπιγραφαὶ ἀριθμοῦν μετ' ὑπερηφάνειαν τὰς πόλεις, ποὺ κατέστρεψαν καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, ποὺ ἐφόνευαν.

Ὁ Ἀσσυρναζιρμπάλ διηγεῖται τὴν ἐκστρατεῖαν του κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν :

».....Μὲ μίαν ἰσχυρὰν ἔφοδον ποὺ ὠμοίαζε μετ' ἑλλαν ἐκτύπησα τὴν πόλιν, τὴν ἐκυρίευσα, 600 ἀπὸ τοὺς πολεμιστὰς των ἔσφα-

Ἀσσυριακὸν ἀνάκτορον (ἀναπαράστασις)

Ἡ κυρία πύλη τοῦ ἀνακτόρου τοῦ βασιλέως Σαργκὸν (722—705 π.Χ.) εἰς Νινευί. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ σκάλλες, ἡ πύλη μεταξὺ δύο πύργων καὶ ἔμπρὸς πτερωτοὶ ταῦροι μετ' ἀνθρώπου καὶ ὑψηλοὶ ἕως 4 καὶ 5 μ.

ξα, 300 αἰχμαλώτους ἔρριψα εἰς τὰς φλόγας καὶ δὲν ἄφησα οὔτε ἓνα ζωντανόν.....Τὸν Χουλαῖ (ἀρχηγὸν τῶν ἐπαναστατῶν) τὸν ἔπιασα ζωντανόν μετὰ τὰ χέρια μου, τὸν ἐγδαρα καὶ ἐτέντωσα τὸ δέρμα του εἰς τὸ τεῖχος....Μετὰ τὴν Κιναμποῦ ἐκτύπησα τὴν Τέλα...

Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἤλθαν νὰ πέσουν εἰς τὰ πόδια μου. Μὲ μάχην καὶ σφαγὴν ἔκαμα τὴν ἔφοδον κατὰ τῆς πόλεως καὶ τὴν ἐκυρίευσα. Τρεῖς χιλιάδας ἀπὸ τοὺς πολεμιστὰς των ἐφόνευσα, πολλοὺς ἔρριψα εἰς τὰς φλόγας καὶ ἔπιασα πολλοὺς αἰχμαλώτους. Ἀπὸ ἄλλους ἔκοψα τὰ χέρια καὶ τὰ δάκτυλα, ἀπὸ ἄλλους τὴν μύτην καὶ τὰ αὐτιά, πολλοὺς ἐτύφλωσα, ἔκαμα ἓνα σωρὸ ἀπὸ ζωντανούς καὶ ἓνα ἄλλον ἀπὸ κεφάλια..... Τὰ παιδιὰ των τὰ ἔρριψα στὴ φωτιά». (ἀπὸ ἐπιγραφὴν τοῦ ἔτους 884 π.Χ.).

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Οἱ Βαβυλώνιοι καὶ οἱ Ἀσσύριοι ἔχουν τὴν ἴδιαν θρησκείαν. Λατρεύουν κυρίως τὰ οὐράνια σώματα. Ἀνώτερος θεὸς τῶν εἶναι ὁ Ἥλιος, ὁ Β ἦ λ ο ς, εἰς τὸν ὁποῖον κατασκευάζουν ὑψηλοὺς ναοὺς καὶ πύργους. Οἱ ἱερεῖς τῶν Χαλδαίων, οἱ λεγόμενοι Μ ἄ γ ο ι, ἐπρόσεξαν τὴν κίνησιν τῶν ἄστρον, διότι πιστεύουν ὅτι δι' αὐτῶν ἠμποροῦν νὰ προβλέπουν τὸ μέλλον τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λαῶν. Ἐπειδὴ ὁ οὐρανὸς εἶναι πολὺ καθαρὸς εἰς τὴν χώραν τῶν, κατῴρθωσαν νὰ παρατηρήσουν μὲ ἀκρίβειαν τὴν ἀνα-

Πτερωτὸς ταῦρος

Οἱ πτερωτοὶ ταῦροι μὲ τὰς κολοσσιαίας διαστάσεις τῶν στέκονται ὡς φύλακες ἔμπρὸς εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὅπως οἱ κολοσσοὶ τῶν βασιλέων τῆς Αἰγύπτου ἔμπρὸς εἰς τοὺς ναοὺς. Παριστάνουν τὴν βασιλικὴν δύναμιν καὶ ἔχουν τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως, ὁ ὁποῖος ἔκτισε τὸ ἀνάκτορον.

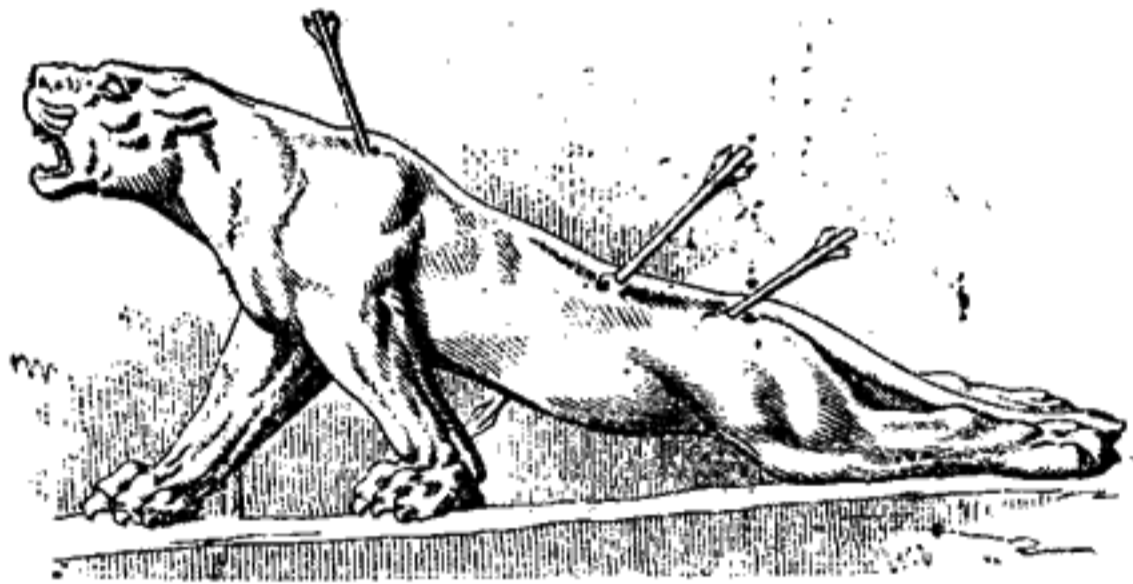
Βαβυλώνιοι καὶ Ἀσσύριοι ἀνέπτυξαν ἀξιόλογον ἀρχιτεκτονικὴν, γλυπτικὴν καὶ διακοσμητικὴν. Πρῶτοι κατεσκεύασαν θόλους καὶ τόξα, ἐκόσμησαν τὰ οἰκοδομήματά τῶν μὲ ἀνάγλυφα καὶ ἀγάλματα. Ἐπειδὴ ἡ Βαβυλωνία εἶναι χώρα ἀμμώδης, οἱ Βαβυλώνιοι μετεχειρίσθησαν πλίνθους εἰς τὰς οἰκοδομάς τῶν καὶ οἱ Ἀσσύριοι ἐξηκολούθησαν νὰ κτίζουν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Διὰ τοῦτο χαρακτηριστικὸν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν εἶναι ὅτι δὲν ἔχουν κίονας. Τὰ χαλδαιοασσυριακὰ μνημεῖα εἶναι τείχη, ἀνάκτορα καὶ ναοί.

τολὴν καὶ τὴν δύσιν πολλῶν ἄστρον, τὰς ἐκλείψεις τῆς σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου. Ἐνῶ δηλαδὴ κατεγίνοντο εἰς τὴν ἀστρολογίαν, εὐρῆκαν τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς ἀστρονομίας. Ἐπίσης ἀνεκάλυψαν τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῶν μαθηματικῶν. Διήρσαν τὸ ἔτος εἰς μῆνας, ἑβδομάδας καὶ ἡμέρας.

Οἱ Χαλδαῖοι διεκρίθησαν καὶ ὡς καλοὶ τεχνῖται. Κατεσκεύαζαν λιναῖα καὶ μάλλινα ὑφάσματα. Ἐπίσης οἱ Ἀσσύριοι μ' ὄλην τὴν ἀγριότητά τῶν διεκρίθησαν εἰς τὰς τέχνας καὶ ἦσαν περίφημοι οἱ κεντητοὶ τάπητές τῶν μὲ παραστάσεις ἀγρίων θηρίων καὶ φανταστικῶν τεράτων.

Η ΒΑΒΥΛΩΝ

Τὸ σημαντικώτερον κέντρον τοῦ χαλδαιοασσυριακοῦ κόσμου εἶναι ἡ Βαβυλών, ἡ ὁποία εἰς τὴν ἐποχὴν ἰδίως τοῦ Ναβουχοδονόσωρ παρουσιάζεται ὡς μεγάλη κοσμοπόλις. Ἀφότου μάλιστα κατεστράφησαν αἱ ἀντίπαλοί της, αἱ Θῆβαι καὶ ἡ Νινευί, εἶναι ἡ μεγαλυτέρα πόλις τοῦ κόσμου. Ὁ Ἡρόδοτος, ὁ ὁποῖος τὴν εἶδε τὸν 5ον π.Χ. αἰῶνα, τὴν περιγράφει με ἐνθουσιασμόν: «Καμμία, λέγει, ἀπὸ τὰς γνωστὰς εἰς ἐμὲ πόλεις δὲν εἶναι τόσον στολισμένη». Ἡ Βαβυλὼν εἶναι κτισμένη εἰς εὐρύχωρον πεδιάδα καὶ σχηματίζει τετράγωνον. Ὁ Εὐφράτης περνᾷ μέσα ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τὴν χωρίζει εἰς δύο μέρη. Περιβάλλεται με ἰσχυρὸν τείχος, τὸ ὁποῖον ἔχει πᾶχος 25 μ. καὶ περίμετρον 15 χιλίόμετρα. Ἐπὶ τοῦ τείχους εἶναι 150 πύργοι καὶ 100 πύλαι ὀρειχάλκιναι με παραστάδας καὶ ὑπέρθυρα ἀπὸ ὀρείχαλκον. Ἀποτελεῖται τὸ περισσότερον ἀπὸ οἰκίας με τρία καὶ τέσσαρα πατώματα καὶ δρόμοι εὐθεῖς διασχίζουν αὐτὴν εἰς ὅλας τὰς διευθύνσεις. Εἰς τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ δύο τμήματα τῆς πόλεως εἶναι κτισμένος ὁ ναὸς τοῦ Βήλου με τὸν ὑψηλὸν του πύργον, εἰς τὸ ἄλλο τὸ ἀνάκτορον τοῦ βασιλέως. Θριαμβευτικὴ λεωφόρος ὁδηγεῖ ἀπὸ τὸν ναὸν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνάκτορον, τοῦ ὁποῖου αἱ στέγαι ἀποτελοῦν δώματα κατάφυτα ἀπὸ ἄνθη. Αὐτοὶ εἶναι οἱ περίφημοι κρεμαστοὶ κῆποι τῆς Βαβυλῶνος.

Λέαινα

ἀνάγλυφον τῆς Νινευί—Λονδῖνον,
Βρεττανικὸν Μουσεῖον

Εἰς τὸ ἀνάγλυφον παριστάνεται με δύναμιν καὶ φυσικότητα λέαινα πληγωμένη με τρία βέλη, ἡ ὁποία καταβάλλει προσπάθειαν νὰ σηκωθῆ καὶ ὠρύεται ἀπὸ πόνον καὶ λύσσαν.

Ἡ Βαβυλὼν κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἶναι τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου καὶ εἰς αὐτὴν συναντῶνται τὰ καραβάνια, τὰ ὁποία συνδέουν τὰς Ἰνδίας με τὴν Μεσόγειον καὶ τὸν Εὐξείνιον με τὸν Περσικὸν κόλπον. Με τὸν πλοῦτον, τὴν πνευματικὴν τῆς ἀνάπτυξιν κάμνει εἰς τοὺς Ἕλληνας τὴν ἐντύπωσιν μυθικῆς πόλεως.

3. Ἑβραῖοι

Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

Οἱ Ἑβραῖοι εἶναι σημίται, ὅπως οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ Ἀσσύριοι. Αἰῶνας ἔζησαν ὡς νομάδες πλανώμενοι μεταξύ Μεσοποταμίας καὶ Αἰγύπτου. Ἀργότερα ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ ἔγιναν γεωργοί.

Οἱ Ἑβραῖοι ὅπως παριστάνονται εἰς τοὺς αἰγυπτιακοὺς τάφους

Οἱ αἰγύπτιοι τεχνῖται 1900 χρόνια π.Χ. ἐζωγράφισαν εἰς τοὺς τοίχους τῶν τάφων τοὺς ἑβραίους νομάδας, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο εἰς τὸν τόπον τους ὀδηγοῦντες τὰ ζῶα των, κατσίκες, ζαρκάδια, γαϊδουράκια. Φοροῦν βαρεῖα μάλλινα ἐνδύματα, ἔχουν μακριὰ μαλλιά καὶ γένεια, τὸ μουστάκι ξυρισμένο. Αἱ γυναῖκες πηγαίνουν χωριστὰ καὶ τὰς συνοδεύουν ὀπλισμένοι ἄνδρες.

Ἡ Παλαιστίνη εἶναι μικρὰ παραθαλάσσιος χώρα, ἡ ὁποία κεῖται μεταξύ τῆς Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέρη. Πρὸς δυσμὰς εἶναι ἡ παραλία τῆς Μεσογείου, εἰς τὸ μέσον τὸ ὄροπέδιον τῆς Χαναὰν καὶ πρὸς ἀνατολὰς ἡ κοιλάς τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ. Ἡ Παλαιστίνη εἶναι χώρα ἰδιόρρυθμος καὶ ἐπιβλητική. Πρὸς βορρᾶν ὑψοῦται τὸ βαθύσκιον ὄρος τοῦ Λιβάνου μετὰ τὰς πελωρίας κέδρους, πρὸς νότον ἀπλώνεται ἡ ἔρημος καὶ πέραν αὐτῆς τὸ ὄρος Σινᾶ, πρὸς ἀνατολὰς ἡ κοιλάς τοῦ Ἰορδάνου.

νου με τήν Νεκράν θάλασσαν, ἐνῶ ἡ Χαναάν εἶναι εὐφορος πεδιάς με γραφικὰς τοποθεσίας καὶ ἀγροὺς εἰρηνικούς. Ἡ φύσις τῆς χώρας εἶχε βαθεῖαν ἐπίδρασιν εἰς τοὺς κατοίκους. Οἱ Ἑβραῖοι ἔγι-

ναν ἄνθρωποι εὐκολοσυγκίνητοι, ἔχαιρον καὶ ἐλυποῦντο εὐκολα καὶ εἶχαν δυνατὴν φαντασίαν. Αὐτοὶ ἐδημιούργησαν τὴν μονοθεϊστικὴν θρησκείαν, ἡ ὁποία εἶχε μεγάλην σπουδαιότητα δι' ὅλον τὸν κόσμον.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Τὴν ἱστορίαν τῶν Ἑβραίων μανθάνομεν ἀπὸ τὰ ἱερά τωι βιβλία, δηλαδή ἀπὸ τὴν Παλαιάν Διαθήκην.

Ἡ Π. Διαθήκη ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἐγρά-

Φιλισταῖος πολεμιστής, ἀνάγλυφον αἰγυπτιακόν

Ὁ πολεμιστής φορεῖ τὴν ἰδιαιτέραν περικεφαλαίαν τῶν Φιλισταίων. Ὁμοίαν περικεφαλαίαν πρέπει νὰ φαντασθῶμεν ὅτι ἐφόρει ὁ περίφημος γίγας Γολιάθ. Ὑποθέτουν ὅτι οἱ Φιλισταῖοι ἦσαν Αἰγαῖοι καὶ ὅτι ἤλθαν ἀπὸ τὴν Κρήτην καὶ ἔδωσαν τὸ ὄνομά των εἰς τὴν Παλαιστίνην.

γῆσεις, εἰς τὰς ὁποίας εἰκονίζεται ὁ βίος καὶ τὰ ἦθη τῶν μακρινῶν ἐκείνων χρόνων, ἐνῶ οἱ ψαλμοὶ διακρίνονται διὰ τὴν βαθεῖαν συγκίνησιν.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ

Ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Γραφήν μανθάνομεν ὅτι οἱ Ἑβραῖοι τὸν παλαιότερον καιρὸν ἔζησαν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. Ἦσαν τότε νομάδες καὶ χωρισμένοι εἰς φυλάς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ καθεμιὰ εἶχε τὸν ἀρχηγόν της. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ πατριάρχαι. Ὀνομαστότερος ἀπὸ τοὺς πατριάρχας ἦτο ὁ Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος

φησαν εἰς διαφόρους ἐποχάς. Μερικὰ ἀπ' αὐτὸ διηγοῦνται τὴν ἱστορίαν τῶν Ἑβραίων, ἄλλα περιέχουν τὴν νομοθεσίαν των καὶ ἄλλα εἶναι ὕμνοι (ψαλμοὶ) εἰς τὸν θεόν, τὸν δημιουργὸν τοῦ κόσμου, τὸν ὁποῖον ἐλάτρευαν οἱ Ἑβραῖοι. Τὰ βιβλία αὐτὰ εἶναι ἀπὸ τὰ παλαιότερα καὶ ἀξιολογώτερα γραπτὰ μνημεῖα τῆς ἀνθρωπότητος. Τὰ ἱστορικά βιβλία περιέχουν ζωηρὰς διη-

ἦλθε νὰ ἐγκατασταθῆ με τὴν φυλὴν του εἰς τὴν Χαναάν.
Ἴδου πῶς περιγράφει τὴν Χαναάν ἡ Π. Διαθήκη:

»Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, λέγει ὁ Μωυσῆς εἰς τὸν λαόν του, σᾶς ὀδηγεῖ εἰς μίαν χώραν καλὴν, γεμάτην ἀπὸ ρυάκια καὶ πηγᾶς, ποὺ σκορπίζουν τὰ νερά τους με ἀφθονίαν εἰς τὰς πεδιάδας καὶ κατὰ μῆκος τῶν βουνῶν, εἰς χώραν ποὺ κάμνει ἐκλεκτὸ σιτάρι, κριθάρι, σταφύλια, ὅπου φυτρώνουν ἡ συκιά, ἡ ροδιά καὶ ἡ ἑλιά, εἰς τὴν χώραν ποὺ κάμνει τὸ λάδι καὶ τὸ μέλι, ὅπου θὰ τρώγετε τὸ ψωμί σας χωρὶς νὰ φοβῆσθε τὴν πείναν καὶ δὲν θὰ σᾶς λείψη τίποτε.....».

Μετὰ τὸν θάνατόν του οἱ Ἑβραῖοι ἔγιναν πάλιν νομάδες. Περιπλανώμενοι ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου τοὺς ἔκακομεταχειρίσθησαν οἱ Φαραῶ. Ἄπ' ἐκεῖ τοὺς ἐγλίτωσεν ὁ Μωυσῆς. Οἱ Ἑβραῖοι ὕστερα ἀπὸ πολλὰς περιπλανήσεις καὶ ταλαιπωρίας ἔφθασαν εἰς τὴν Παλαιστίνην. Ὑπέταξαν εὐκόλως τοὺς μικροὺς λαούς, τοὺς ὁποίους εὗρῆκαν ἐκεῖ, καὶ ἔγιναν κύριοι τῆς χώρας. Δὲν κατώρθωσαν ὅμως νὰ νικήσουν τοὺς πολεμικοὺς Φιλισταίους, οἱ ὅποιοι κατεῖχαν τὴν παραλίαν καὶ τοὺς ἀπέκλειαν ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Διὰ τοῦτο οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν διαρκεῖς πολέμους πρὸς τοὺς Φιλισταίους. Οἱ Φιλισταῖοι ἦσαν Αἰγαῖοι, ἀπὸ τοὺς λαούς δηλαδή, οἱ ὅποιοι, καθὼς εἶδαμεν, ἐδημιούργησαν τὸν κρητικὸν καὶ τὸν αἰγαιακὸν πολιτισμόν. Μὲ ἄλλους λαούς τῆς Μεσογείου, τοὺς ὁποίους οἱ Αἰγύπτιοι ὠνόμασαν με κοινὸν ὄνομα «ἄνθρώπους τῆς θαλάσσης», ἔκαμναν ἐπιδρομὰς εἰς τὴν Αἴγυπτον. Περί τὸ 1200 π.Χ., ἐγκατεστάθησαν εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς χώρας.

Ἄπὸ τοὺς νόμους τοῦ Μωυσέως :

»Νὰ σηκῶνεσαι ἐνώπιον ἐκείνων ποὺ ἔχουν ἄσπρα μαλλιά καὶ νὰ τιμᾶς τὸ πρόσωπον τοῦ γέροντος.

Μὴ ζητῆς καθόλου νὰ ἐκδικηθῆς καὶ μὴ διατηρῆς ἀνάμνησιν τῆς ἀδικίας.

Ὅταν θερίζης τὸν ἀγρόν σου, νὰ μὴ κόψης τὸν καρπὸν ἕως τὴν ρίζαν καὶ νὰ μὴ μαζέψης τὰ στάχια ποὺ θὰ πέσουν εἰς τὴν γῆν. Εἰς τὸ ἀμπέλι σου νὰ μὴ μαζέψης ὅλα τὰ σταφύλια οὔτε τίς ρῶγες ποὺ πίπτουν εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ νὰ τὰ ἀφήσης διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ξένους.

Ὅποιος κτυπήσῃ τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα του θὰ τιμωρηθῆ με θάνατον.

Νὰ μὴ ἀδικήσῃς τὴν χήραν καὶ τὸ ὄρφανόν».

Αἱ φυλαὶ τῶν Ἑβραίων ἐξηκολούθησαν νὰ ἔχουν τοὺς ἀρχηγούς των. Εἰς σοβαρὰς ὁμῶς περιστάσεις ἐξέλεγαν κοινὸν ἀρχηγόν, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο κριτής. Περίφημοι κριταὶ εἶναι ὁ Γεδεών, ὁ Σαμψών, ὁ Σαμουήλ. Ἀργότερα ὠργάνωσαν κράτος καὶ ἐξέλεξαν βασιλέα. Ὁ ἰσχυρότερος ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῶν Ἑβραίων ἦτο ὁ Δαυὶδ, ὁ ὁποῖος ἔζησεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ 11ου π.Χ. αἰῶνος καὶ ἔκτισεν εἰς θέσιν ἐπίκαιρον νέαν πόλιν, τὴν Ἱερουσαλήμ, ἡ ὁποία ἔγινε τὸ κέντρον τῶν Ἑβραίων. Ὁ Δαυὶδ ἦτο ἐπίσης ἔξοχος ποιητὴς καὶ ἔκαμε τοὺς περιφήμους ψαλμούς. Ὁ υἱὸς του Σολομὼν ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον τοῦ πατρὸς του. Ἦτο βασιλεὺς μεγαλοπρεπῆς καὶ ἐφημίζετο ὡς δίκαιος καὶ σοφός. Κατεσκεύασε στόλον εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ ἔκτισε τὸν περίφημον ναὸν τῆς Ἱερουσαλήμ.

Τύπος Φοίνικος, ἀπὸ τάφον αἰγυπτιακόν

Ἦχει τὸν σημιτικὸν τύπον. Εἶναι ὕψηλός καὶ λεπτὸς μὲ μαῦρα μαλλιά μεγάλα, μὲ μουστάκι ξυρισμένο. Φορεῖ ὡς ἔνδυμα μονοκόμματον μάλλινον ὕφασμα τυλιγμένον μὲ τέχνην εἰς τὸ σῶμα του καὶ σκεπάζει τὴν κεφαλὴν μὲ σκουῖφον δεμένον μὲ μίαν ταινίαν μακράν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος τὸ ἑβραϊκὸν κράτος ἤρχισε νὰ διαλύεται. Τὸ 974 π.Χ. ἐχωρίσθη εἰς δύο, εἰς τὸ Βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς βορρᾶν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Σαμάρειαν καὶ τὸ Βασίλειον τοῦ Ἰούδα μὲ πρωτεύουσαν τὴν Ἱερουσαλήμ. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ τὸ κατέστρεψαν οἱ Ἀσσύριοι τὸ 722, τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ὁ Ναβουχοδονόσωρ τὸ 587, ὁ ὁποῖος ἔκαυσε τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν ναὸν καὶ ἐπῆρε τοὺς Ἑβραίους εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Πενήντα χρόνια ἀργότερα ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας Κῦρος ἐκυρείευσε τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἔδωσε τὴν ἄδειαν εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ γυρῶσιν εἰς τὴν πατρίδα των καὶ νὰ κτίσουν πάλιν τὸν ναὸν (536).